

Lund.

Apoteket Svanen.¹

1627.

Ehuru en urgammal stad och på sin tid säte för den kyrkliga öfverstyrelsen i Norden fick Lund först mot slutet af den danska tiden ordnade apoteksförhållanden. År 1595 erhöll Skåne fast anställd läkare, i det att D:r Gellius Sascrides detta år förordnades till provinsialläkare i Skåne med bostad i Lund. Stadigvarande provinsialmedicus fick staden emellertid först 1623 och samma år gjorde riksrådet Tage Ottosen Thott hos »Danska Kancelliet» framställning om att »Eftersom Kong. Maj:tt... haffuer beviljet os udj Skaane en medicum, saa effterdj der udj Lundt ingen Apotecker findis, eij heller nogen, som elleniste haffuer sin naerringh aff urter, at Esaias Apotecker da naadigst matte privilegieris allene at selgie urter udj Lundt och allene at selgie (composita) medicamenter udj Skaane (med mindre nogen anden stad der ij landet nogen Doctor sig nedsatte, da samme Doctor sielff alt maatte haffue nogen necessaria in casu necessitatis) derhos vare fri for all tyngde under Capitels protection».

Ej förr än d. 5 juni 1627 utfärdade sedermera Konung Christian IV bref på att: »Os Elschelige Essaiass Fleischer, Apotecker udj wor Kjöbstad Kjöbenhaffn maa ochsa haffue och holde et godt, ustraffeligt, med alle sine tilhörende complet och frij Apotecke udj wor Kiöbstad Lund, med allt det fornöden er til atskillige medicamenter at componere och berede til Kiöbs, efter den taxt och forordning J derpaa ehre gjorde aff medica facultate paa wort Universitet Kiöbenhaffn, skall

¹ Historiken och en stor del af de biografiska uppgifterna öfver apoteket Svanen äro hämtade ur Fredrik Montelins monografi öfver samma apotek. Lund 1921.

hand were forpflicht at holde en forfarende suend udj samme Apotek udj Lund, som sin konst well studerit haffuer . . . och skall samme suend haffue sitt testimonium, at han ehr examinerit och approberit for dygtig noch at were aff bem:e facultet. Sameledes skall for:ne Essaiass ochsaa were forpligt sine ware och Apotek at lade visiteris aff Medicis, efftersom tilbörlogit ehr, naar han derom bliffuer befalett och anmodett» hvarjämte konfirmerades att »for:de Apoteker i Lund maa were och bliffue under same Lunder Capiteles Ret, skatt och thyngre frij udj alle maader, saa wit same Apotek och des tilhörendiss belanger. Medens dersom hand wil de lade bruge nogen borgerlig Handell och Neringh med offentlig Winkjelder och andett widere end som till Apotekiss underholding och brug behöffuis och udkreffuis, borgerienn dersamesteds til affbrech paa deriss borgerlig Neringh, da derfor at suare til Raadhus . . . »

Icke länge var apoteket i Lund filialapotek under Fleischers apotek i Köpenhamn, ty redan d. 10 dec. 1629 undfick Baltzar Stubeus (Stobaeus) K. bref på att vara apotekare i Lund, hvilket privilegium förnyades för honom d. 24 nov. 1635.

Apoteket var 1645 af Baltzar Stubeus förlagdt till »Lille Kirkestrede» mellan »Povel Kjöbmands och Kirsten Herr Jensses» gårdar. Apoteket kvarblef dock icke länge här, ty efterträdaren Paul Erman, köpte d. 25 jan. 1647 en gård »vesten til i det Store Kirkestrede» och utvidgade 1651 området med en trädgård intill »gaard och huse i Store Kirkestrede». Apoteket har allt sedan dess förblifvit på samma plats, närmare bestämdt Stora Kyrkogatan N:o 5 med husets fasad äfven åt Klostergatan, fastigheten N:o 285 A & B i Lund. Under tidernas lopp har detsamma naturligtvis flera gånger undergått ändringar, utvidgningar och förbättringar.

Senast har nuvarande innehafvaren, Fredrik Montelin, under åren 1898—1900 ombyggt apotekshuset och där inrymt plats för apoteket med mycket vackra, rymliga och tidsenliga lokaler.

FLEISCHER, ESAIAS. Född i Schlesien d. . . .

Föräldrar:

Fleischer, som var apotekare i Köpenhamn och hvars apotek

var beläget, där det nuvarande Löveapoteket ligger, erhöll d. 5 juni 1627 K. fullmakt på inrättande af ett apotek i Lund, alltså en filial till hans apotek i Köpenhamn. (Se vidare under historiken öfver apoteket Svanen i Lund.)

Han innehade apoteket i Lund endast två år och efterträddes af Baltzar Stubeus.

Fleischer var Danmarks kanske mest ansedde apotekare under 1600-talet »en af Gravitet og store Midler anseelig Mand».

Död i Köpenhamn 1663.

STUBEUS (STOBÆUS), BALTZAR. Född d. . . .

Föräldrar:

S. erhöll d. 10 dec. 1629 K. fullmakt på att vara apotekare i Lund, hvilket privilegium förnyades för honom d. 24 nov. 1635. Enligt detta skulle han »allene i Lund maa anrette och holde ett Apotek, saa allene dersammastädes handle med specerie och niute och haffue benaadinger, bewillinger och friheder i alle maader, efftersom hans formend Apotekere sammesteds for hannem nydt och hafft haffuer».

Enligt Malmö rådstuprotokoll d. 8 april 1644 erhöll S. kallelse från borgmästare och råd i Malmö att nedsätta sig som apotekare därstädes, hvilken kallelse han äfven mottog. Han synes dock ej länge hafva haft apotek i Malmö, ty d. 22 febr. 1645 förrättades här bouppteckning efter honom och hans hustru.

Död d. . . .

ERMAN, PAUL. Född d. . . . 1616.

Föräldrar:

E. riktade 1645 en petition till konung Christian IV att få privilegium på ett apotek i Lund, sedan apotekaren därstädes och hans hustru båda aflidit. Dock anhöll han underdånigst att så länge ofreden varade, liksom hans företrädare få hålla fritt apotek i Malmö. Enligt K. brefvet d. 1 april 1645 erhöll han också tillstånd »at indtil hand sig sicker udi wor Kiöbstad Lund kand opholde, maa hand for:de Apoteche (i Lund) udi wor Kiöbstad Malmoe begynde oc anrette oc eller naer nöden dett udfoorder, did haffue sin tilflucht.»

Om E. kom att inrätta apotek i Malmö kan icke utrönas, men sin verksamhet som apotekare i Lund begynner han 1646, ty d. 14 sept. d. å. upplästes på Lunds byting K. privilegium för Paul Erman »paa itt Apotech her i Lund at anrette och holde saa och met specerie at handle och ellers niude och haffue benaadinger, privilegier och frihed, efftersom hans formaend Apoteckere for hannem hafft haffuer». E. skaffade sig snart fast egendom inom stadens område och förlade apoteket till den plats, där det ännu ligger. Det var oroliga tider då E. var apotekare i Lund och det ville mycket arbete och mycken energi till för att upprätthålla apoteket och dess anseende. Detta lyckades honom dock och tillgängliga handlingar visa att apoteket i Lund under hans tid hade stort anseende och en kundkrets Skåne rundt. E. efterlämnade också en för sin tid afsevärd förmögenhet.

Död d. 1 mars 1671.

Gift med MARIA NICOLAIDOTTER, född d. . . . 1620, död d. 28 okt. 1671.

Barn: NICOLAUS, född d. 16 dec. 1653, död d. 19 febr. 1710. Kyrkoherde i Mällby och prost i Göinge; — JOHAN, född d. . . ., död d. 28 april 1693, kyrkoherde i Välinge, gift d. . . . med SIBYLLA EBBELMAN, född d. . . ., död d. . . . 1711; — NIKLAS, född d. . . ., död d. . . . 1659, 9 dagar gammal; — CATHARINA, född d. . . ., död d. . . . 1662; — PAUL, född d. . . . 1660, död d. . . . 1679; — CHRISTIAN, född d. . . ., död d. . . . oktober 1704. Apotekare (se nedan); — HEDVIG, född d. . . ., död d. . . ., gift före 1676 med spismästaren vid k. kommunitetet i Lund PETTER HAHN; — ELISABETH, född d. . . ., död d. 16 dec. 1708, gift d. 13 juli 1683 med professorn i Lund HANS WINSLOW, född d. 20 aug. 1638, död d. 20 mars 1709; — MAGDALENA SIBYLLA, född d. . . ., död d. . . ., gift med professorn i Lund, sedermera generalauditören CHRISTIAN CASSIUS, född d. . . ., död d. . . .; — ADELE MARIA, född d. . . ., död d. . . . 1712, begrafd d. 17 sept. s. å., gift d. 4 nov. 1687 med kyrkoherden i St. Kåby SEVERIN TORSSLOW, född d. 18 jan. 1652, död d. 15 mars 1698; — EMMA MARIA, född d. . . ., död d. 8 febr. 1730, gift d. 15 okt. 1689 med kyrkoherden HANS TORSSLOW, född d. . . . 1686, död d. . . . 1724.

ERMAN, CHRISTIAN. Född d. . . . i Lund.

Föräldrar: Apotekaren i Lund PAUL ERMAN, född d. . . . 1616,

död d. 1 mars 1671 och MARIA NICOLAIDOTTER, född d. . . . 1620, död d. 28 okt. 1671.

Genom K. brefvet d. 19 dec. 1671 tillförsäkrades E. privilegiet efter fadren, och heter det häri att »Alltså och emedan hans sohn, Ehrlig och förständig Christian Erman, oss recomenderet är att wara till Successionen wäll qualificerat och tienlig, ty hafwe wij af gunst och nåde, jemwäl i anseende af fadrens der på ohrten långlige gjorde tjenst, som hans egen skickelighet, welat bem:te Christian Erman dertil förordna och med samma privilegier benåda, som hans afledne fader hafwer warit beneficerad med».

På grund af lidna förluster under den förflutna krigstiden erhöll E. genom konsistorii bemedling 1683 ett årligt hyresbidrag af 30 daler rmt, hvilket flera år framåt utbetalades till honom. År 1688 höjdes bidraget till 50 daler rmt med förbehåll att han skulle »wäll uprätta apotheket och således gjöra sig meriterat till denne Kongl. nåden». Emellertid synes E. hafva haft svårt att ställa sig den K. admonitionen till efterrättelse, ty d. 14 febr. 1691 fick professor E. Sackensköld i uppdrag att sörja för att man inom d. »1 Maij nestkommande kunde hafwa här i staden ett gott och wehlbestellt Apotek» och skulle apotekare Erman alltså tillsägas, »att der han icke förskaffar eet gott Apoteke inom offwanskrefne den 1 Maij, då han, nembl. Hr D. Sakkenskiöld, haffwa i Commission aff Consist. Academien med eet gott Apoteke att försörja och Erman mista sina Apotekereprivilegier her i staden».

E. måtte också hafva ställt apoteket i bättre skick, ty 1699 fanns han ännu kvar såsom apotekare i Lund. Detta år uppbar han nämligen d. 21 juni sitt sista hyreskvartal från konsistorium. Så vidare väl beställt med apotekets skötsel var det dock icke, ty redan d. 2 juni 1699 hade bref afgått till universitetskanslern med begäran om ny apotekare, hvarvid anföres, att »för kriget allenast warit en och effter kriget en hans sohn, huilken fuller haft privilegium, men han elliest för fattigdom intet kunnat betiena sig af alla dhe behöriga för-mohner».

Ermans tid som apotekare i Lund var härmed ute och redan år 1700 synes Daniel Kehler hafva innehaft apoteket i Lund, ty d. 30 juli s. å. hade denne för sin räkning förhyrt Ermans gård i staden.

Ehuru Erman slutligen måste göra session var han dock i

början af sin verksamhet i Lund en betrodd man och man vet att han 1677 beklädde posten som en af stadens fyra ordinarie rådmän.

Död d. . . . 1704.

Gift d. . . . Hustruns namn finnes ej anført i döpelseboken, hon står ofta fadder, men nämnes alltid blott »Apotekarens hustru» och förekommer efter 1677 ej mera.

Barn: CHRISTIAN, född d. . . ., döpt d. 11 dec. 1674, död d. . . .; — PAUL, född d. . . ., döpt 1675, samt en dotter, döpt 1676, men hvars namn ej finnes utsatt i döpelseboken.

DIETERICH, JACOB. Född d. . . . 1674 i Malmö. Var bosatt i Lund åren 1700—1708 och synes där under några år haft apotek (Se vidare om honom under apoteket Lejonet i Landskrona).

KEHLER, DANIEL. Född d. . . . i Tyskland.

Föräldrar:

På rekommendation af »H. Doctor Gerner från Stockholm» erhöll Kehler 1699 kallelse af Lunds konsistorium att vara akademi-apotekare där. K., som vid tiden för kallelsen befann sig i Frankfurt am Main, reste genast till Stockholm och undergick apotekarexamen inför Collegium medicum samt synes d. 30 juli 1700 varit installerad i Lund, alldenstund han denna dag hade hyrt apotekare Ermans gård här för 30 dlr rmt pr år. D. 22 mars 1701 erhöll Kehler privilegium å apoteket, hvilket tillika med kanslerns fullmakt upplästes i konsistorium.

År 1711 nedbrann apoteket jämte ett 30-tal gårdar i Lund och Kehler anhöll på grund häraf hos konsistorium om rättighet att få inköpa »den nu nyligst förbrända Räntmästaregårdsplatsen» och dit förlägga apoteket. Så många hinder af olika slag yppade sig dock för planens realiserande, att K. tog sin ansökan tillbaka och satte sitt apotek ånyo i stånd på det gamla stället. Detta var också af behofvet påkalladt, ty 1712 rasade böldpesten så svårt i Skåne att, som det berättas, människorna »stupade hoptals» såväl i Malmö som Lund. I Malmö saknades både läkare och apotekare; läkaren hade dött och apotekaren hade flytt. År 1712 utsågs dr P. Platin till pestmedicus där och han meddelar om sin pestterapi att han bru-

kade »mest en hop svettdrifvande saker», som han hämtade från apoteket i Lund.

Utom de vedermödor, som kriget med Danmark förde med sig, synes K. alltså hafva haft åtskilliga svårigheter att kämpa mot. Han öfvervann dem dock, men synes hafva varit väl mycket om sig, ty d. 20 aug. 1717 inkallades han för konsistorium, hvarvid förehölls honom den klagan, som »höga och nedriga parsoner fälla öfwer Herr Apothecarens både defecter i dess Apotheque, som ock den odrägeliga dyrhet, hwar med alla köpare besväras». Året därpå begärde också magistraten hos konsistorium att apoteket måtte visiteras. Skrifvelsen upplästes i Kehlers närvaro, »hvarpå Apothecaren undskyllade sig särdeles der med, at alla Apothequesaker i dessa tider utom all wanlighet dyre äro», men lofvade att skaffa nya varor och sälja dem så billigt som möjligt. Han framhöll dessutom, att medicine professorn von Döbeln »dess Apotheque så rigoreust visiterat som någonsin på någon ort kan wara skedt, och intet materiale, ware sig simplex eller compositum lämbnat oexaminerat med behörig påminnelse om medicinens beskaffenhet och Apothequetes befintlige defekter». Apoteket måtte emellertid småningom hafva satts i godt skick, ty angående den visitation, som på Collegii medici begäran d. 20 mars 1733 förrättades af professor J. J. von Döbeln i närvaro af medicinska fakultetens lärare och studerande heter det att allt befann sig »uti godt stånd, undantagandes at Electuaria, Conserva och Syrupi woro til en del odugelige och til en del bort upfriskas. Alla andra Composita och in specie Chymica befunnos riktige. Uppå materialia är godt förråd. Och som Apothecaren Kehler är en flitig och förständig man, hwilcken åhr:n så mycket af vegetabilibus, som här i orten kan fås, samlar; ej heller förskrifwer composita, utan alltid sjelf laborerar, altså lofwar han, at til nästkommande Michael uti dess officin hwarken defect eller något som borde förbättras anträffas skal, ursäktande sig nu dermed, at nu ej wore tid, at alt kunnat ferskt och behållet upvisas.»

Kehler synes hafva varit intresserad för botanik och förordnades några gånger att deltaga i inventering af »Academiens trädgård» samt sökte själf blifva »Botanicus Academiæ», ehuru utan resultat.

År 1736 vände Kehler sig till konsistorium med begäran att få öfverlämna apoteket till sin son »Dr. Dan. Friedrich Kehler»,

hvilket äfven beviljades. Först d. 8 okt. 1744 inställde sig emellertid sonen vid rådhusrätten och uppvisade ett emellan honom och föräldrarna d. 28 sept. 1743 afslutadt köpekontrakt, enligt hvilket han från och med nyåret 1744 skulle tillträda apoteket.

Död d. . . . 1746 och begrafd d. 24 okt. s. å.

Gift d. 1 jan. 1700 med ADELGUNDA SCHULTZ, född d. . . ., död d. 13 april 1750, dotter till garnisons- och amiralitetskirurgen HINDRICH SCHULTZ och . . ., gift 1) d. . . . med handlanden i Stockholm GEORG SCHEURL, född d. . . ., död d. . . .

Barn: DANIEL, född d. 20 april 1701, begr. d. 6 april 1704; — BARBARA SOPHIA, döpt d. 6 juni 1704, begr. d. 24 jan. 1705; — DANIEL FREDRIK, döpt d. 12 juni 1707, död d. 9 mars 1779. Apotekare (se nedan); — REGINA DOROTHEA, döpt d. 17 okt. 1708, död d. . . ., gift d. 11 febr. 1826 med kyrkoherden i Ingelstorp GEORG CRONBERG, född d. 8 mars 1697, död d. 5 juli 1758; — ADELGUNDA, döpt d. 10 mars 1710, död d. . . .; — ELISABETH SOPHIA, döpt d. 27 maj 1711, död d. . . ., gift d. . . . 1745 med kyrkoherden i Vadstena, teol. dokt. OLAUS PETRI ÖHRLIN, född d. . . . sept. 1707, död d. 4 dec. 1768; — BEATA THEODORA, född d. 25 okt. 1714, död d. . . .

KEHLER, DANIEL FREDRIK. Född d. . . . 1707, döpt d. 12 juni s. å.

Föräldrar: Apotekaren i Lund DANIEL KEHLER, född d. . . ., död d. . . . 1746, begr. d. 24 okt. s. å., och ADELGUNDA SCHULTZ, född d. . . ., död d. 13 april 1750.

Student i Lund 1722. Var elev å faderns apotek och nämnes såsom apotekargesäll 1727. Studerade medicin vid universitetet i Lund och disputerade 1730 under professor von Döbelns presidium pro exercitio »de Sanguificatione sine novo chylo perennante in inedia diuturna». Han reste därpå utomlands, först till Rostock, där professor G. C. Dethardingius lämnade honom intyg, och sedan till Hardervik, där han 1753 vann doktorsgraden, efter att hafva disputerat med en afhandling »de Fluxu Mensium ex oculo». Efter hemkomsten till Sverige tjänstgjorde han såsom expeditio medicus i flottan och utnämndes d. 8 maj 1742 till adjunkt vid universitetet i Lund, efter att hafva speciminerat för adjunkturen med en afhandling »De remediis evacuantibus universalibus et in specie de eorum se-

lectu atque dosi». Samtidigt utsågs han att under inspector musei öfverinseende sköta naturaliekammaren. D. 10 april 1750 entledigades han från dessa befattningar men utnämndes i stället samtidigt till kemie laborant vid universitetet, hvilken syssla han, jämsides med befattningen som akademiapotekare, innehade till sin död.

K. examinerades 1746 af medicinska fakulteten i Lund till apotekare, efter det att Collegium medicum härtill gifvit sitt tillstånd. Enligt ett mellan Kehler och föräldrarna afslutadt köpekontrakt af d. 28 sept. 1743 tillträdde han akademiapoteket »tillkommande nyårsdag» mot en summa af 7,000 daler smt. Redan 1736 hade, som förut blifvit nämndt, Daniel Kehler hos konsistorium anhållit att få öfverlämna apoteket till sin son, ehuru någon öfverlåtelse först 1744 kom till stånd. Medicinska fakulteten hade också tillstyrkt ansökan, men gjorde dock som förbehåll »att i afseende på de studerandes förmån, som lägga sig på medicin, så håller Med. Fac. nödigt, att så framt H. Dr. Kehler will succedera sin fader, han då måtte utom det som uti Constitutionibus Academicis står utsatt, in specie förbinda sig att låta hvar Termin några dagar Medicine studiosi få tillträde till sin Material Cammer och Laboratorium, när den Professor, som Materiam Medicam et Remedia Pharmaceutica tracterar, derom tillsäger, äfven ock anrätta Operationes Chymices, när den Professor, som Chymien docerar, honom derom anmodar». K. som kallats till muntlig förhandling lofvade fullgöra fakultetens fordringar, »allenast at de operationer som anställas, må ske til Apothequets nytta och ej af någons blotta curieusitet».

Död d. 9 mars 1779 i Lund och begrafd i domkyrkan.

Gift d. . . . 1743 med FLORENTINA CHRISTINA STOBÆUS, född d. . . . 1717, död d. 8 juni 1800, dotter till justitieborgmästaren i Malmö JÖNS STOBÆUS och hans andra hustru JOHANNA MARIA KRÖGER.

Äktenskapet var barnlöst.

KEHLER, FLORENTINA CHRISTINA. Född d. . . . 1717.

Föräldrar: Justitieborgmästaren i Malmö JÖNS STOBÆUS, född d. . . . 1667, död d. . . . 1734, och JOHANNA MARIA KRÖGER.

Gift d. . . . 1743 med Akademiapotekaren i Lund DANIEL FREDRIK KEHLER.

Efter mannens död öfvergick enligt dennes testamente all hans »egendom, vare sig fast eller löst» tillika med »apotheket» till änkan »att ensam få tillträda, nyttja och i hela sin lifstid oqwald besitta». I konsistorium företeddes d. 23 febr. 1780 medicinska fakultetens protokoll af d. 15 febr. s. å. att i »Rector Magnifici och öfwrige wederbörandes närvaro Med. Fac. visiterat Fru Doctorinnan Kehlers, född Stobaeus, här i staden egande Apothek» och erhöll »Fru Academiae Apothekerskan», som hon äfven kallades af konsistorium, härvid ett mycket godt vitsord med afseende å apotekets beskaffenhet. Först år 1785 erhöll hon emellertid bekräftelse på den henne genom mannens testamente gifna rättigheten genom K. Maj:ts d. 23 febr. s. å. förlånade stadfästelse å det »hennes man år 1747 förundta privilegier på Apotheket wid Academien i Lund».

Till provisor på apoteket antogs 1780 en norrman, studiosus Johan Eckhoff (född 1757 i Stavanger, senare apotekare i Arendal), som dock ej förr än 1785 examinerades till apotekare. Den 27 maj 1786 anhöll E. hos konsistorium om 2 månaders permission för att resa till sitt fädernesland, hvilken begäran på fru Kehlers tillstyrkan äfven beviljades och antogs till vikarie studiosus Thräne, som varit anställd å apoteket sedan 1779. Professor Stobaeus föreslog dock, att han borde undergå förhör, »alldenstund han för kort tid sedan var gässe och nu poserar som gesäll». Resultatet blef emellertid att Thräne skulle få vikariera, tills Eckhoff kommit hem.

Till en början synes Fru Kehler hafva drivvit apoteket med mycken energi. Senare tyda dock åtskilliga omständigheter på att man ej var fullt nöjd med dess skötsel. Medicinska fakultetens protokoll af d. 10 nov. 1786 upplyser nämligen om att fakulteten »Till förekommande af oreda och oordning wid Acad. Apotheket härstädes» uppsatt en instruktion varom »Fru Doctorinnan Kehler skulle höras, för den provisor som skulle förestå Apotheket, grundad på medicinalordningarna och formuläret till provisorseden, som Med. Fac. fått af Coll. med.»

Eden var lång och vidlyftig och instruktionen ännu längre, med 75 olika paragrafer. Bland mycket allmängiltigt och för alla apoteksföreståndare gemensamt fanns här ett par punkter, hvilka tydligen särskildt gällde förhållandena vid Lunds apotek. Åsyftade punkter voro § 5: »att material kammare som laboratorium skulle vara under provisors enskilda disposition och

han hafva nycklarna dertill» samt § 7: »att expeditionen skulle ske så fort som möjligt». D. 27 april 1786 anställdes nämligen förhör angående vissa missförhållanden vid apoteket. Bl. a. hade »Räntmästare Neurelius, som köpt 2 lod engelskt salt, fått det blandadt med hampfrö, linfrö, myg och insecter, så att det måste kastas bort». Tillfrågad huru sådant kunde förekomma, svarade provisor Eckhoff, att det kunde det mycket väl, om man ej hade daglig tillsyn till materialkammaren, något som han icke hade. Fru Kehler gick själf dit och »tog gässen med sig, då medicin skulle utlämnas. När frun är sjuk går gässen ensam». På frågan, hvarför folk fick vänta så länge på medicin, svarade E. »att när någon kom på morgonen, får han vänta, till dess frun kommer upp, hon har sjelf nyckeln till materialkammaren; likaså när hon af andra omständigheter är hindrad».

Som förut blifvit nämndt hade provisor Eckhoff fått permission på två månader för att resa till Norge. Han kom emellertid aldrig tillbaka, och det blef därför nödvändigt att anskaffa annan provisor att förestå apoteket. Hösten 1786 blef också förhållandet ordnad, och d. 10 nov. s. å. uppläste dekanus, professor Barfoth, »nuvarande Provisorn här på Apoteket Herr Collianders examensbetyg som befanns utmärka ofvannämnde Herr Provisor Collianders skicklighet». Ungefär samtidigt eller d. 6 nov. s. å. tillkännagifver kanslärämbetet i bref till Collegium medicum, att Magnus Colliander genom laga köp tillhandlat sig akademiska apoteket i Lund.

COLLIANDER, MAGNUS. Född d. 5 sept. 1757 i Växjö.

Föräldrar: Gymnasii-adjunkten därstädes, sedermera kontraktsprosten och kyrkoherden i Älghult, Växjö stift, fil. magist. ERLAND COLLIANDER, född d. 16 april 1718, död d. 17 aug. 1793, och ELISABET OXELGREN, född d. 24 okt. 1733, död d. 26 nov. 1808.

C. studerade vid Växjö skola och gymnasium samt antogs 1774 till elev å apoteket Svanen i Lund samt konditionerade åren 1778—85 å apoteken Enhörningen och Hvita Björnen i Stockholm. Undergick d. 8 nov. 1785 provisorsexamen och blef s. å. föreståndare för apoteket i Södertälje, som då lydde under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, men lämnade föreståndarskapet 1786 och inköpte akademiapoteket Svanen i Lund.

På hemställan af kanslärämbetet befriades han från att af-

lägga »den wanligen åliggande apotekarexamen, på grund af den skyndsamma hjälp och förbättring, som detta apotek efter en lam administration mer än mycket behöfwer», men han skulle dock aflägga apotekareden. D. 8 jan. 1787 erhöll Colliander sedermera K. Maj:ts stadsfästelse å privilegiet. Apoteket sattes af C. i godt stånd och efter visitationen d. 19 dec. 1787, som försiggick i närvaro af rektor magnificus, ledamöterna af medicinska fakulteten och professorn i naturalhistoria, kunde konsistorium gifva honom det vitsordet, att detsamma »ansåg med nöje Herr Collianders bemödande att i stånd sätta Kongl. Acad. Apotheke», och protokollet skulle i Consistorii minnesbok intagas, »på det deraf må kunna inhemtas, med hwad sorgfällighet H. apothekare Colliander håller Acad. Apotheke i god och berömmelig ordning». Utdrag af protokollet skulle tillställas Colliander och dessutom införas i Lunds Weckoblad, hvilket äfven skedde. Colliander synes äfven allt framgent hafva skött apoteket till konsistorii belåtenhet.

Död d. 30 aug. 1807 i Lund.

Efter Collianders död innehade hans änka apoteket till 1815, då sonen Carl Erland öfvertog detsamma. Den tid var emellertid nu förbi, då hustrun till en apotekare, äfven om hon satt i orubbadt bo och innehade privilegiet, kunde få »hafwa nycklarne till materialkammaren», ty enligt apotekarreglementet af 1799 var änkan, om hon ville hålla apoteket öppet, skyldig att snarast hos Collegium medicum göra anmälan om en skicklig provisor att förestå detsamma. Man vet också att provisor P. U. Huldborg 1808 kallades att förestå akademiapoteket i Lund. Han innehade föreståndarskapet dock endast ett år. Det är också känt, att 1811 en provisor Frondelius fanns på apoteket samt att provisor Chr. F. von Sydow förestod apoteket under tiden 1813—1815, men hvilken eller hvilka, som voro föreståndare under den mellanliggande tiden, vet man icke.

Genom testamente d. 1 febr. 1850 förordnade änkefru Colliander att efter hennes död af boets tillgångar skulle utgå »400 rdr bko till den i Stockholm bildade fond till understöd åt fattiga apotekareänkor». Beloppet utföll 1851 och disponeras för sitt ändamål af apotekarsocietetens direktion.

Gift d. 3 aug. 1791 med DOROTEA CATARINA BERGH, född d. 24 aug. 1773, död d. 22 febr. 1850, dotter till apotekaren i Ystad CARL FREDRIK BERGH och BARBARA MARGARETA SOMMAR.

Barn: CARL ERLAND, född d. 8 mars 1793, död d. 7 april

1848. Apotekare (se nedan); — ELISABET MARGARETA, född d. . . . 1794, död d. 11 sept. 1811; — ANNA CHARLOTTA, född d. . . . 1796, död d. . . . 1797.

COLLIANDER, CARL ERLAND. Född d. 8 mars 1793 i Lund.

Föräldrar: Apotekaren MAGNUS COLLIANDER, född d. 5 sept. 1757, död d. 30 aug. 1807, och DOROTEA CATARINA BERGH, född d. 24 aug. 1773, död d. 22 febr. 1850.

Efter att hafva gått i skola i Lund, eller sannolikt medan han ännu gick i skolan, finnes han, då endast 12 år, antecknad som lärling på moderns apotek och kallas i mantalsuppgifterna redan 1811 »Pharmacie studiosus» samt måste därför redan detta år hafva aflagdt denna examen i Lund. År 1812 aflade han både provisors- och apotekarexamen, men var dock för ung och hade för kort utbildning för att på egen hand kunna få förestå apoteket, hvarför han ej tillträdde detsamma förr än 1815. D. 16 april 1817 utfärdades för honom fullmakt af kanslersämbetet att vara »Apothekare vid Kongl. Akademien» i Lund och samma år tilldelades han assessors värdighet. Af Svenska läkarsällskapet kallades han till ledamot 1825.

C. var intresserad af medicinalväxtodling och arrenderade för ändamålet 14 tld 5 kpl stadsjord i den s. k. Papegojlyckan.

C. innehade ej länge apoteket, utan sålde detsamma redan 1830. D. 27 sept. d. å. företeddes nämligen i konsistorium transumt af »Herr Assessor Collianders kontrakt med examinerade Apothekaren Helleday, hvarigenom han till Helleday öfverlätit sin apoteksinrättning här i staden». Helleday tillträdde dock icke apoteket förr än d. 25 mars 1831 och Colliander flyttade s. å. till sin stora egendom Bjäresjöholm i Bjäresjö socken vid Ystad, hvilken egendom han dock sålde kort före sin död.

Död d. 7 april 1848 i Ystad.

Gift d. 31 okt. 1821 med MARGARETHA CHRISTINA LUNDH, född d. 14 maj 1799, död d. 26 okt. 1889, dotter till handlanden LUDVIG LUNDH och MARIA CHRISTINA BERGH.

Barn: THEODOR MAGNUS LUDVIG, född d. 10 aug. 1822, död d. . . . maj 1841; — MARIA DOROTHEA FREDRIKA ELISABETH, född d. 8 maj 1824, död d. 23 okt. 1883, gift d. 16 dec. 1851 med kaptenen vid K. Bohusläns regemente JUSTUS REINHOLD GUSTAF VON HAUSWOLFF, född d. 16 juli 1813, död d. 1 maj

1858; — HILMA GUSTAVA SOFIA, född d. 9 maj 1826, död d. 30 nov. 1899, gift d. 4 juli 1845 med registratorn i K. justitie-revisionsexpeditionen JOHAN FREDRIK HELLMAN, född d. 24 juni 1814, död d. 1 april 1877; — ELISABETH CAROLINA MATILDA, född d. 19 juli 1828, död d. 7 dec. 1905, gift d. 5 juli 1850 med kaptenen vid K. Södra skånska infanteriregementet EBERHARD THOMAS MUNCK AF ROSENSCHÖLD, född d. 28 dec. 1818, död d. 18 april 1875; — LUITGARD ALFRIDA EMILIA, född d. 3 okt. 1832, död d. 21 jan. 1859, gift d. 2 april 1852 med kammarherren, grefve CARLOS NATIVIDAD ADLERCREUTZ, född d. 8 sept. 1828, död d. 23 mars 1903.

HELLEDAY, UNO OTTO. Var ägare af apoteket Svanen i Lund åren 1831—34. (Se apoteket Kronan i Stockholm, sid. 152.)

STRANDBERG, NILS OLOF. Ägde apoteket Svanen i Lund åren 1834—36. (Se apoteket Leoparden i Stockholm, sid. 41).

FORSHÆLL, JOHAN HENRIK. Född d. 12 mars 1799 i Vänersborg.

Föräldrar: Apotekaren i Vänersborg JAKOB JOHAN FORSHÆLL, född d. 2 juli 1758, död d. 4 mars 1830, och JOHANNA WESTERBERG, född d. . . ., död d. 2 mars 1848.

F. erhöill skolundervisning i fädernestaden och var samtidigt elev å faderns apotek därstädes. Han aflade studentexamen i Uppsala d. 12 okt. 1815 och begagnade sig sedan någon tid af undervisningen på kemiska laboratoriet där samt af enskild undervisning och aflade d. 12 dec. 1816 farmacie studiosi-examen i Vänersborg. Redan d. 19 febr. 1818 undergick han sedan apotekarexamen i Stockholm med vitsord om »utmärkt berömliga insikter i alla delar af farmaceutiska vetenskapen». Efter aflagd apotekarexamen tjänstgjorde F. å faderns apotek i Vänersborg af hvilket han 1821 blef ägare. Apotekardiplom erhöill han dock först d. 13 febr. 1826 och d. 16 mars s. å. privilegium å apoteket. Sålde detsamma 1835 till apotekare P. S. Pylhson och flyttade till sin egendom Kartene i Tunhems

socken, där hans familj vistats alltsedan den stora brand, som år 1834 härjade Vänersborg och vid hvilken ej endast apoteket utan äfven de samlingar Forshæll hopbragt, tillika med manuskriptet till ett större arbete i toxikologi blefvo lågor-nas rof.

Efter att under år 1836 i studiesyfte hafva besökt Berlin, Magdeburg, Hamburg och Köpenhamn inköpte han apoteket i Lund, undfick d. 20 jan. 1837 privilegium å detsamma och d. 28 febr. s. å. kanslärnsämbetets stadfästelse såsom akademi-apotekare tillika med uppdrag att undervisa de medicine studerande i farmaci. Till följd häraf ingaf han d. 12 okt. 1837 till konsistorium ansökan om att i »Paradislyckan» få anlägga en medicinalplantage såsom varande nödvändig för den undervisning, han skulle lämna i farmaci, samt anhöll därjämte att »samma lokal måtte få af mig begagnas till en Carlsbaderinrättning, i händelse jag skulle blifva hågad en sådan inrätta». Efter mycket ventilerande i konsistorium uppläts äfven ett mindre område i Paradislyckan till odling af medicinalväxter, likasom han skulle få tillstånd att hålla en »Carlsbaderinrättning» därstädes. Huruvida någon odling af medicinalväxter kom till stånd är icke känt. Lika litet omtalas senare någon karlsbaderinrättning i Paradislyckan, men köpekontraktet med efterträdaren Lagerholm upptager däremot »Carlsbaderinrättningen på Helgonabacken».

Forshæll innehade akademiapoteket i Lund till d. 1 okt. 1843, då han sålde detsamma till examinerade apotekaren P. E. Lagerholm, hvarefter han flyttade till sin egendom Qvensås i närheten af Eksjö. Ekonomiska förluster tvingade honom att år 1869 sälja egendomen, hvarpå han flyttade till Eksjö, där han sedan bodde under den återstående delen af sitt lif.

Forshæll var på sin tid en af apotekaryrkets mera framstående medlemmar, varmt intresserad för yrket och dess höjande i vetenskapligt hänseende, och har från trycket utgifvit flera arbeten i yrkets intresse och af farmaceutisk vetenskapligt innehåll. Redan 1831 hade, med anledning af apotekarnes missnöje med bestående förhållanden tillsatts en kungl. kommitté, som äfven hade att yttra sig om de säljbara apoteksprivilegiernas afskaffande och Forshæll blef under hand uppmanad att uttala sig i berörda afseende. Vid apotekarsocietetens årssammankomst d. 10 dec. 1836 föredrogs också ett förslag af honom angående bildande af en fond för apoteksprivilegiernas amortering,

sedermera utförligare framlagdt i Forshælls skrift »Om Pharmaciverket i Sverige».

F. blef 1837 ledamot af Fysiografiska sällskapet i Lund. Var 1839 och 1840 ordförande i den farmaceutiska sektionen vid naturforskarmötena i Göteborg och Köpenhamn samt hedersledamot af Götiska nationen i Lund. Han var äfven varmt intresserad för kommunala värf. Sålunda omorganiserade han efter 1834 års brand fattigvården i Vänersborg, var under 11 år ledamot i direktionen i Smålands m. fl. provinser hypoteksförening och under lika lång tid verkställande direktör i Östergötlands enskilda banks afdelningskontor i Eksjö. Äfven sedan F. dragit sig tillbaka till sin egendom Qvensås utmärkte han sig ej endast såsom landtbrukare, utan äfven såsom intresserad af länets och ortens ekonomiska utveckling.

Lifligt intresserad för farmaciens utveckling i Sverige var Forshæll författare till de första svenska farmaceutiska läroböckerna. Hans från trycket utgifna arbeten äro följande: *Om Extractum Absinthii Leonhardi*. Sv. läkarsällsk. årsber. 1830. *Apparat zur Bereitung von Pflanzen-extracten*. Pharm. Centralblatt. Leipzig 1832. *Kort underrättelse om medicinalväxters odling och svenska växtdrogers insamlingstid*. Stockholm 1832. *Kort underrättelse om den metod, som vid kolerasjukens behandling användts af J. H. F.*, 2 upplagor. Vänersborg 1834; 3:dje uppl. Eksjö 1850. *Lärobok i farmacien: Organisk farmaci*. Norrköping 1836. *Om farmaci-verket i Sverige*, 1:a uppl. Stockholm 1836, 2:dra uppl. *jemte förslag till föreskrifter och stadganden rörande hittillsvarande apoteksprivilegiens inlösning och dödande*. Lund 1837. *Lärobok i farmacien. Oorganisk farmaci*. Lund 1838. *Receptformlerna i Hufelands Euchridion Medicum i farmaceutiskt hänseende granskade*, I. *Föreläsningar öfver Hufelands receptformler*, II. *Pharmacopœa edita a J. H. Forshæll*, III. *Pharmacopœa Medici Practici post Hufelandum edita a J. H. Forshæll*. Lund 1842. *Medico-farmaceutiskt kaleidoskop*. I—II. Lund 1843. *Om siberisk rhabarber*. Fysiograf. sällsk. tidskr. 1837. Berlin. Jahrb. XLI och Pharm. Centralblatt 1839. *Replik*. I Studier, Kritiker och Notiser. Literär tidning 1843, n:ris 19—20.

R. V. O. 1837, var han den förste apotekare i Sverige, som erhöill denna utmärkelse.

Död i Eksjö d. 20 nov. 1877.

Gift 1) d. 22 nov. 1823 å Borgviks bruk i Värmland med

CECILIA UNGER, född d. 22 aug. 1804 å Alfhem, död d. 7 nov. 1824 i Vänersborg, dotter till brukspatronen ANDERS GÖTRIK UNGER och CHRISTINA CHARLOTTA CHRISTOFFERSON.

Barn: CHARLOTTA CECILIA JOHANNA, född d. 27 aug. 1824, död d. 13 aug. 1873, gift d. 27 aug. 1847 med akademiadjunkten i Lund, sedermera kontraktsprosten och kyrkoherden i Reslöf, Lunds stift, fil. d:r JOHAN OTTO LINDFORS, född d. 30 juni 1817, död d. 13 jan. 1893.

2) d. 8 jan. 1826 med JULIA CHARLOTTA FORSHÆLL, född d. 8 jan. 1807 i Stockholm, död d. 29 april 1901, dotter till translatoren af finska språket HENRIK FORSHÆLL och HEDDA ELISABET STJERNSPETZ.

Barn: JOHAN GUSTAF HENRIK, född d. 9 nov. 1826, död d. . . . Landtbrukare, flyttade till Amerika; — CARL ARVID, född d. 23 okt. 1828, död d. . . . 1851. Provisor å apoteket i Eksjö, deltog såsom frivillig i dansk-tyska kriget 1848. Underlöjtnant vid Jönköpings regemente 1851; — MARIA JULIA, född d. 21 mars 1831, död d. 29 nov. 1897, gift d. 24 mars 1853 å Qvensås med vice häradshöfdingen, sedermera notarien i Göta hofrätt CARL MAGNUS BRANTING, född d. 27 nov. 1816, död d. 10 juni 1867; — JAKOB OSKAR, född d. 4 juli 1836, död d. 29 april 1901. Vice häradshöfding, kronofogde i Norra och Södra Vedbo härad's fögderi i Jönköpings län; — AXEL FREDRIK, född d. 25 sept. 1838, död d. . . . Landtbrukare.

LAGERHOLM, PER EMANUEL.

L. öfvertog apoteket Svanen i Lund 1843 och enligt köpekontraktet, som undertecknades d. 1 sept. s. å. skulle denne till Forshæll betala 10,000 Rdr b:ko för fastigheten eller samma summa, som den betingat sedan C. E. Collianders tid. Privilegievärdet hade däremot stigit afsevärdt, hvilket framgår af andra punkten i kontraktet, som har följande lydelse: »För privilegium och apotek betales mig, Forshæll, femtiotusen (50,000) Rdr b:ko. För dertill hörande vasa, instrumenter och inventarier, jemte meubler och sängkläder begagnade till betjeningen 5,000 Rdr b:ko».

År 1845 blef N. J. Berlin professor i farmakologi i Lund och började omedelbart taga befattning med apoteksvisitationerna. Den första visitationen under Lagerholms tid förrättades

d. 15 nov. 1845 och man märker tydligt hurusom den nya farmakopén (6:te editionen), som med 1846 skulle lända till efter rättelse och i hvars utarbetande Berlin tagit en synnerligen verksam del, redan hade lagts till grund för densamma. Apotekaren underrättades om visitationen dagen förut och akademiens rektor, professorn i kemi, stadens borgmästare, lasarettsläkaren, stadsläkaren och botanices demonstratorn voro inbjudna att öfvervara densamma. Uti protokollet kallas apoteket för första gången »apoteket Svanen i Lund». Ganska många anmärkningar, minst ett 50-tal, funnos i detsamma antecknade. Särskildt mot »pharmaca simplicia, förvarade dels på vindsrummet, dels i särskilda förvaringsrum» gjordes många anmärkningar. »Capita Papaveris voro maskstungna och sönderfallna, kasserades. Folia Belladonnæ, unkne och sönderbakade». Composita föranledde mindre klander. Angående extrakterna heter det att de »förvarades i glasburkar, öfverbundne med papper, men apotekaren gjordes uppmärksam derpå, att burkarne borde vara försedda med inslipade glasproppar. Vid signaturerna gjordes . . . anmärkning . . . att dessa för undvikande af miss-tag borde vara anbragta på sjelfva kärlet, icke på öfverbindningen». Vid eftervisitationen hade de kasserade simplicia emellertid ersatts af andra, och öfriga anmärkningar befunnos vara af apotekaren iakttagna och rättelser gjorda.

Den andra visitationen, som skulle hafva hållits under år 1846, beslöts skulle uppskjutas »till de första dagarna af nästkommande år, vid hvilken tid den nya Pharmacopéen blir gällande». Stora förändringar hade denna fört med sig, men apotekare L. hade ej heller sparat någon möda och omkostnader för att få apoteket i författningsenligt skick. Vid visitationen, som företogs d. 15 jan. 1847 påpekades endast några få fall, då läkemedlen ej stodo i öfverensstämmelse med den nya farmakopéns fordringar. Protokollet upplyser också om att »apotekaren låtit inrätta en ångpanna, hvarmed kunde åstadkommas afdunstning, kokning och dessutom destillation verkställas. En ny källare fanns, hvaruti förvarades syruper och viner, beredda enligt nya Pharmacopéens föreskrift». I protokollet, fördt vid eftervisitationen i juni 1847, meddelas sedermera, att apotekaren låtit inreda »2 nya materialkamrar, hvilka voro fullkomligt ändamålsenliga, och var han dessutom i begrepp att i dessa göra förvaringsrum för de gröna växtdelarne, blommor etc.»

År 1852 upphäfdes universitetets jurisdiktion öfver apoteket,

som därefter i protokollen endast benämnas apoteket Svanen i Lund.

Enligt köpekontrakt d. 8 nov. 1855 sålde L. detsamma till apotekare C. M. Åkerblom och afflyttade till Jönköping. (Se vidare angående Lagerholm under apoteket Lejonet i Jönköping sid. 579.)

ECKERSTRÖM, CARL VICTOR. Var åren 1856—58 jämte Carl Magnus Åkerblom ägare af apoteket Svanen i Lund. (Se under apoteket Lejonet i Jönköping sid. 580.)

ÅKERBLOM, CARL MAGNUS. Född d. 15 maj 1824 å Kronotorps egendom i Burlöfs socken, Malmöhus län.

Föräldrar: Förste landtmätaren JOHAN (JEAN) ÅKERBLOM, född d. 21 april 1779, död d. 31 juli 1835, och LOVISA CATHARINA TRENDELEBURG, född d. 12 juni 1795, död d. 20 mars 1858.

Å. antogs i mars 1838 till elev å apoteket Lejonet i Malmö och aflade därstädes d. 13 maj 1842 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde därefter å ofvannämnda apotek till dess han inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han den 16 dec. 1846 aflade apotekarexamen. Var sedan ånyo anställd å apoteket Lejonet i Malmö till d. 24 mars 1856. Inköpte d. 28 mars 1856 tillsammans med apotekaren Victor Eckerström apoteket Svanen i Lund, å hvilket han d. 1 nov. 1856 erhöll privilegium. År 1858 blef han ensam ägare af detta apotek. Å. tillbyggde och ombyggde apoteksgården samt anskaffade ny inredning i såväl apotekslokalen och laboratorium som i öfriga förvaringsrum. Apoteket innehade Å. till 1870, då han d. 26 febr. sålde detsamma till examinerade apotekaren C. A. F. Montelin som sedan 1865 hade arrenderat halfva apoteksrörelsen. Någon tid därefter lämnade Åkerblom Lund och flyttade till sin egendom Svanetorp, nära Åkarps järnvägsstation. Han återflyttade dock sedan till Lund.

Å. var en verksam kommunalman. Han var ledamot af stadsfullmäktige 1863 och drätselkammaren samt suppleant i domkyrkorådet. Var i flera år verkställande direktör för sparbanken i Lund samt åtnjöt på ålderdomen pension från sparbanken. Under den betydelsefulla riksdagen 1865—66 var han fullmäktig i borgarståndet för staden Lund och var en af de

fem ledamöterna i samma stånd, som röstade emot antagande af representationsförslaget.

Död d. 1 dec. 1899 i Malmö.

Gift d. 11 juni 1862 med HILDA CHARLOTTA QUIDING, född d. 11 jan. 1844, död d. 10 jan. 1915, dotter till kyrkoherden i Löfvestad, kontraktsprosten, fil. d:r JAKOB NILSSON QUIDING och CHARLOTTA CHRISTINA ARESKOUG.

Barn: LOUISE CHARLOTTE, född d. 11 nov. 1863, gift d. 23 juni 1888 med fältläkaren i fältläkarkårens reserv, med. lic. JOHAN THORSTEN LEONARD FALCK, född d. 6 maj 1855; — HILDA AMALIA, född d. 8 maj 1865, gift d. 23 juni 1888 med rektorn vid Alnarps landbruksinstitut, professor KRISTIAN OSKAR MATS WEIBULL, född d. 23 dec. 1856; — ANNA MARIA, född d. 2 jan. 1867, död d. 25 dec. 1868; — CARL, född d. 20 mars 1869, död d. 14 mars 1906. Redaktör af Ystadsposten; — KARIN ELISABET, född d. 14 juli 1871, gift d. 29 dec. 1891 med stationsinspektoren CARL GUSTAF HEDQUIST, född d. 20 mars 1861.

MONTELIN, CARL ADOLF FREDRIK. Född d. 19 jan. 1829 i Landskrona.

Föräldrar: Kaptenen vid Konungens eget värfvade regemente CARL GUSTAF MONTELIN, född d. 1 april 1794, död d. 12 mars 1835, och MARGARETA ELISABET TILLJANDER, född d. 25 dec. 1804, död d. 23 sept. 1895.

M. erhöll åren 1839—45 undervisning vid Malmö högre lärdomsskola och antogs d. 20 okt. 1845 till elev å apoteket Svanen i Lund. Aflade d. 19 okt. 1849 farmacie studiosi-examen i Kristianstad och tjänstgjorde sedan å apoteket i samma stad till d. 2 april 1851, å apoteket Fläkta Örnen i Malmö från d. 13 april 1851 till d. 1 aug. 1854 samt å apoteket Kronan i Uppsala från d. 1 juni 1855 till d. 8 okt. 1857. Inskrefs d. 10 okt. 1857 vid farmaceutiska institutet och aflade där apotekar-examen d. 30 okt. 1859. Efter aflagd examen tjänstgjorde han å apoteket Svanen i Lund från d. 10 dec. 1859, arrenderade 1862 af apotekare Åkerblom hälften af apoteksrörelsen och inköpte d. 26 febr. 1870 hela apoteket »med tillhörande inredning, kärl, redskaper och varulager jemte gården N:o 285 här i staden med hel fäladslott mot en köpeskilling stor 200,000 Rdr rmt.» samt erhöll d. 8 juli s. å. privilegium å detsamma.

M. var en praktiskt anlagd man, som skötte sitt apotek med

stor omsorg, nit och skicklighet, hvarför apoteket städse åtnjutit mycket stort anseende.

Montelin innehade flera offentliga uppdrag. Redan 1866, innan han blef ägare af apoteket, valdes han till ledamot af drätselkammaren, hvilket efter hand följdes af inval och deltagande i flertalet af stadens styrelser och föreningar, hvilka, begagnande sig af hans stora hjälpsamhet, ville tillgodogöra sig hans arbetsflit och dugande kraft. Han var bl. a. ordförande i sparbanken i Lund 1894—95, efter att sedan 1874 hafva tillhört dess styrelse.

Särskilt hans insats såsom kassör i Akademiska föreningen, med dess svårskötta ekonomi, var af största betydelse. »Sedan 22 år», heter det i Sydsvenska Dagbladet Snällposten, »har han med daglig omtanke handhaft den drygaste delen af densamma förvaltning».

I den minnesruna, som professor Hans Bendz tecknade vid Montelins död heter det bl. a. »Det förunnades honom den glädjen att se sitt kära 'Svanen' utveckla sig till ett mönsterapotek och tillvinna sig stadgadt förtroende i vida nejder», och vidare »vi hafva mist en af våra stormän, dertill en storman inom ett område, hvilket ej har många att uppvisa, nämligen karaktärens. Det utmärkande för honom var att verka i stillhet, men energiskt, att göra godt för det godas egen skull». Inskriften på den krans Lunds studenter sände som afskedshälsning till den, som värdigt uppburit den gamla hederstiteln akademiapotekare, gaf kort och kärnfullt ord åt det allmänna omdömet om den bortgångne:

»Tack för din stilla färd, som, karg på ord,
Af guldren hedersbragd blef känd och spord.»

R. V. O. 1883.

Död d. 21 okt. 1895 i Lund.

Gift d. 30 aug. 1862 i Uppsala med MATHILDA CATARINA OLDBERG, född d. 1 sept. 1831, död d. 21 aug. 1897, dotter till bataljonspredikanten vid Västmanlands regemente PER ERIK EFRAIM OLDBERG och ERIKA SAHLAN.

Barn: CARL ERIK, född d. 26 sept. 1863, död d. 19 aug. 1883; — SOFIA MATHILDA, född d. 17 nov. 1865, död d. 24 nov. 1866; — HELENA CHARLOTTA, född d. 13 april 1867, gift d. 12 april 1888 med apotekaren å apoteket Björnen i Hälsingborg JOHAN HENRIK ZICKERMAN, född d. 20 febr. 1856; — MATHILDA ELISABETH, född d. 9 april 1869, död d. 5 juni 1916;

— ADOLF FREDRIK, född d. 17 jan. 1871. Apotekare (se nedan); — MARIA LOVISA, född d. 31 okt. 1872, gift d. 23 mars 1895 med apotekaren å apoteket Biet i Göteborg CARL GEORG ASKLUND, född d. 23 mars 1853; — ERIKA ELFRIDA (FRIDA) född d. 27 maj 1874, gift d. 29 okt. 1894 med grosshandlaren i Malmö CARL WILHELM ZICKERMAN, född d. 30 juni 1867.

MONTELIN, ADOLF FREDRIK. Född d. 17 jan. 1871 i Lund.

Föräldrar: Apotekaren å apoteket Svanen i Lund CARL ADOLF FREDRIK MONTELIN, född d. 19 jan. 1829, död d. 21 okt. 1895, och och MATHILDA CATARINA OLDBERG, född d. 1 sept. 1831, död d. 21 aug. 1897.

M. inskrefs vid Lunds katedralskola hösten 1880, samt genomgick dess trenne första klasser. Var 1883—86 elev vid förberedande sjökrigsskolan i Stockholm och utkommenderades, efter att på våren 1886 hafva aflagt godkänd muntlig inträdesexamen till Sjökrigsskolan som kadettaspirant på fregatten Vanadis, under dess sommarexpedition s. å. Inskrefs hösten 1886 vid Lunds Privata elementarläroverk samt aflade därstädes d. 1 juni 1891 mogenhetsexamen å reallinjen samt inskrefs som student vid Lunds universitet i sept. 1891. Antogs som elev å apoteket Svanen i Lund d. 1 nov. 1891 och erhöll d. 7 april 1893 K. Maj:ts tillstånd att aflägga farmacie studiosi-examen efter endast 2 års elevtid å apotek, i stället för de tre, som då erfordrades. Aflade d. 24 jan. 1894 farmacie studiosi-examen i Stockholm och tjänstgjorde sedan å apoteket Svanen i Lund under tiden d. 25 jan. 1894 till d. 28 april 1896 samt från d. 1 juni till d. 13 sept. s. å.

Sedan fadern d. 21 okt. 1895 aflidit och på grund af att apoteksprivilegiet till sin natur var säljbart, var det för Montelin af högsta vikt att snarast möjligt förvärfva kompetens till att själf öfvertaga apoteket och ledningen af detsamma. Efter studier i Lund i behöfliga ämnen tenderade han fördenskull upp till andra årskursen vid farmaceutiska institutet höstterminen 1896 och aflade apotekarexamen d. 22 maj 1897. M. tjänstgjorde därefter från d. 24 maj 1897 å apoteket Svanen i Lund och erhöll d. 21 okt. 1898 privilegium å detsamma, sedan han visat sig vara ägare af apoteket. Den fastighet, i hvilken apoteket är inrymdt, förvärfvade han samtidigt genom köp.

Under åren 1898—1900 ombyggdes apotekshuset helt och hållet och apoteket försågs i de nya lokalerna med fullständigt ny inredning samt nya inventarier och ståndkärl.

Inom apotekarkåren innehar M. bl. a. följande uppdrag: Ordförande i skånska kretsen af Sveriges apotekarförbund. Ledamot af apotekens löne- och skiljenämnd. Ledamot i centralstyrelsen af Sveriges apotekarförbund.

Bland kommunala och enskilda uppdrag i Lund må nämnas: Stadsfullmäktig sedan 1905, samt ledamot af dess beredningsutskott sedan 1909. Ledamot af drätselkammaren 1900, vice ordförande 1910—12 samt ordförande i densamma sedan 1912. Styrelseledamot i A. B. Svenska handelsbankens afdelningskontor i Lund från 1902 och ordförande i detsamma sedan 1920. Styrelseledamot i sparbanken i Lund samt Skånska städernas brandförsäkrings- och brandstodsinnrättningar i Lund. Ledamot af Malmöhus läns landsting åren 1918 samt 1921. Skattmästare för läkarsällskapet i Lund samt Malmöhus läns landstings områdes förening af Svenska nationalföreningen mot tuberkulos. Ledamot af kassadirektionen i S:t Knuts gillet i Lund. Hedersledamot i Lunds studentsångförening.

R. V. O. 1913.

Gift d. 2 aug. 1898 med EMMA ELINA WAHLBOM, född d. 23 aug. 1877 i Lund, dotter till handlanden ERNST WAHLBOM i Lund och hans maka ANNA AHLSTRÖM.

Adoptivbarn: IRMA MARIA, född d. 6 maj 1902.